

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 27 lipca 2023 r.

Pozycja 223

POSTANOWIENIE z dnia 18 stycznia 2023 r. Sygn. akt Ts 83/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 139¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 182 § 1 pkt 1 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego z art. 45 ust. 1 Konstytucji;
- 3) art. 394³ ustawy – Kodeks postępowania cywilnego z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 176 ust. 1, art. 2 Konstytucji;
- 4) art. 767^{3a} § 3 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego z art. 10 ust. 2, art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 176 ust. 1, art. 2 Konstytucji;
- 5) art. 759 § 1¹ ustawy – Kodeks postępowania cywilnego z art. 10 ust. 2, art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 11 kwietnia 2022 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Skarżący, jako wierzyciel posiadający tytuł wykonawczy przeciwko dłużnikowi, w związku z bezskuteczną egzekucją komorniczą, złożył 1 maja 2020 r. wniosek do Sądu Rejonowego w Ł. Wydział XVIII Cywilny o wyjawienie majątku przez dłużnika. W zawiadomieniu z 13 października 2020 r. Sąd Rejonowy Ł. II Wydział Cywilny Sekcja Egzekucyjna (dalej: sąd rejonowy) zobowiązał skarżącego do doręczenia dłużnikowi korespondencji sądowej za pośrednictwem komornika. Mimo złożenia skargi na przewlekłość

postępowania komornik nie doręczył dłużnikowi wskazanych pism. Sąd rejonowy postanowieniem z 13 stycznia 2021 r. zawiesił więc postępowanie w sprawie. Następnie postanowieniem z 4 maja 2021 r. (sygn. akt [...]) sąd rejonowy umorzył je z uwagi na niezgłoszenie przez skarżącego wniosku o podjęcie postępowania.

Skarżący złożył zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie, które postanowieniem sądu rejonowego z 16 sierpnia 2021 r. (sygn. akt [...]) zostało utrzymane w mocy. Wobec powyższego złożył on zażalenie na wymienione orzeczenie, które zostało odrzucone przez sąd rejonowy postanowieniem z 18 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]). Na powyższe postanowienie skarżący złożył zażalenie, które zarządzeniem sędziego z 17 lutego 2022 r. zostało pozostawione w aktach bez podejmowania dalszych czynności jako złożone dla zwłoki.

Jako orzeczenie ostateczne skarżący wskazał postanowienie sądu rejonowego z 18 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]) o odrzuceniu zażalenia.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 23 czerwca 2022 r. (doręczonym 11 lipca 2022 r.) wezwał skarżącego do usunięcia braku formalnego skargi konstytucyjnej przez poinformowanie, czy od wskazanego w skardze konstytucyjnej ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia (wraz z czterema kopiami) pod rygorem ujemnych skutków procesowych. W piśmie z 18 lipca 2022 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do powyższego wezwania.

W uzasadnieniu skargi skarżący podkreślił, że obowiązująca regulacja prawna dopuszcza do orzekania referendarzy – urzędników sądowych, którzy nie mają statusu niezawisłego i bezstronnego sądu. Nadto zaznaczył, że organ zobowiązany do ustalenia adresu dłużnika zaniechał wykonania ciążącego na nim obowiązku i w efekcie postępowanie z powodztwa skarżącego zostało umorzone.

Zaistniała sytuacja godzi, zdaniem skarżącego, w jego prawo do sądu rozumiane jako uprawnienie obywatela do tego, by jego sprawa została rozpoznana przez osobę o statusie sędziego oraz do efektywnego uruchomienia postępowania przed sądem.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Warunkiem skutecznego wniesienia skargi konstytucyjnej jest spełnienie wymogów wynikających z Konstytucji oraz ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

2. Złożona skarga nie spełnia warunków formalnych, co uniemożliwia nadanie jej dalszego biegu.

2.1. Zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK skarżący zobowiązany jest do określenia kwestionowanych przepisów, na podstawie których zapadło ostateczne orzeczenie o jego wolnościach lub prawach. Jako ostateczne orzeczenie skarżący przedstawił postanowienie Sądu Rejonowego w Ł. II Wydział Cywilny Sekcja Egzekucyjna z 18 stycznia 2022 r. o odrzuceniu zażalenia (sygn. akt [...]). Zapadło ono na podstawie art. 367 § 3 zdanie 2 w związku z art. 373 § 1 w związku z art. 397 § 3 w związku z art. 13 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.). W uzasadnieniu tego postanowienia wskazano art. 767^{3a} § 3 k.p.c., zatem przepis ten stanowił normę zastosowaną przez sąd.

Pozostałe zaskarżone przepisy, tj. art. 182 § 1 pkt 1, art. 139¹, art. 394³ oraz art. 759 § 1¹ k.p.c. (błędnie powołany w skardze jako art. 795 § 1¹ k.p.c.), nie stanowiły natomiast podstawy postanowienia z 18 stycznia 2022 r.

Skoro zatem przepisy te nie stanowiły podstawy wydania wskazanego przez skarżącego ostatecznego orzeczenia, to skarga nie spełniła wymagania określonego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK. W odniesieniu do powołanych przepisów stanowi to samoistną podstawę odmowy nadania jej dalszego biegu (art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK).

3. Kwestionując zgodność z Konstytucją art. 767^{3a} i art. 759 § 1¹ k.p.c. skarżący podniósł, że „referendarz w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy wydał orzeczenie, albowiem orzekł o prawach strony” (skarga, s. 7). W tym miejscu wyjaśnić należy, że referendarz tylko stwierdził, że w terminie ustawowym nie wpłynął do sądu wnioszek o podjęcie zawieszonego postępowania. Zatem nie badał on prowadzonego w sprawie postępowania, lecz stwierdził, że – z przyczyn formalnych – podlega ono umorzeniu. Z oceną taką zgodził się sąd rejonowy, utrzymując w mocy zaskarżone postanowienie referendarza.

Jak wyjaśnia się w orzecznictwie Trybunału, postępowanie sądowe stanowi kontynuację postępowania toczącego się przed urzędnikiem sądowym, jakim jest referendarz. W tym sensie sąd rozpoznaje sprawę merytorycznie i rozstrzyga o prawach, które wcześniej stały się przedmiotem rozstrzygnięcia konkretnego urzędnika (zob. wyrok TK z 12 maja 2011 r., sygn. P 38/08, OTK ZU nr 4/A/2011, poz. 33). Skoro postanowienie referendarza zostało poddane kontroli sądu, to nie sposób wywieść naruszenia praw podmiotowych wynikających ze wskazanych przez skarżącego wzorców, zatem skarżący nie wypełnił obowiązku wskazanego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

3.1. Zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna powinna zawierać uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie. Jeśli uzasadnienie zarzutu sprowadza się jedynie do skopiowania uzasadnień dwóch orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, to stwierdzić należy, iż wymóg, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK, nie został przez skarżącego spełniony. Przywoływanie treści orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego lub Sądu Najwyższego może jedynie stanowić wzmocnienie argumentacji, ale nie może tej argumentacji zastąpić (zob. postanowienie z 19 czerwca 2018 r., sygn. Ts 158/17, OTK ZU B/2019, poz. 100).

W zakresie, w jakim skarżący kwestionuje zgodność z Konstytucją art. 767^{3a} § 3 oraz art. 759 § 1¹ k.p.c., badana skarga nie spełniła zatem wymogu określonego w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK i z tego względu Trybunał odmówił nadania jej dalszego biegu.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.